

Izlazi svaki dan osim nedjelje, postila po dne u Puli u skladu s tim. Izdavači Jos. Kramčić, Piazza Carli I, gdje se nalazi tiskara, uređništvo i uprava lista. Za uređništvo odgovara izdavač Josip Halin. Telefona broj 58. Broj poštanske štećionice 36.815. Predplata iznaša 2 K 40 h mjesečno, 6 K tromjesečno, pojedini broj stano 6 htera. Oglase računa se po 20 h jednostupni petitetrad (3 mm).

Prigodnom godišnjice sarajevskog atentata.

Dne 28. junija prošla je godina dana, što je teška žalost zavila u crnim sve austro-ugarske narode i svu državu. Na srce je austro-ugarskih naroda jela crna tuča. Austro-ugarski prijestolonasljednik nadvojvoda Fran Ferdinand i njegova supruga vojvotkinja Sofija Hohenberg pali su u Sarajevu žrtvom ubojice ruke.

Sa prijestolonasljednikom Franom Ferdinandom izgubili smo budućega vladara, koji je imao našu državu utvrditi, izmiriti mnogojezične austro-ugarske narode te njim otvoriti ljepše novo doba.

Katolički pako puk izgubio je u njemu iskrenog, uzornog, do dna srca osvjeđenog, svoje vjerske dužnosti uvijek izpunjavajućeg ljubitelja vjere i crkve.

I puljski Slaveni imadu duboki razlog vjerno žaliti za prijestolonasljednikom, koji je bio preuzeo protektorat nad odborom, utemeljenim za gradnju nove crkve, u kojoj bi puljski Slaveni imali priliku čuti riječ božju u svojem materinjem jeziku. Da je prijestolonasljednik živio, stvar bi se bila brzo dovela kraju.

Hrvati i Slovenci uopće izgubili smo s njime svojega najvećega prijatelja, a austro-ugarska armada, osobitog podupiratelja i usavršitelja.

Troje mlade djece izgubilo je najednom svojega oca i svoju mater te gorko plaču nad grobom svojih milih roditelja.

Priestolonasljednik nadvojvoda Fran Ferdinand jest umro, ali njegov duh nesnije umrijeti među nam! Na njegovom grobu ostaje složni austro-ugarski narodi, a da je to istina, dokazuje eto jedanaestmjesечно teško ali ipak pobjedonosno ratovanje protiv takih neprijatelja naše domovine. To je An se traži pako piše, a naša, mladja i preporodjena.

Vječna slava prijestolonasljedniku Fran Ferdinandu i njegovoj supruzi nadvojvotkinji Soliji Hohenberg!

Slavena 15.881, i to: Hrvata 13.697, Slovence 1779, Poljaka 42 i Čeha 354. U postocima izrečeno imadu u Puli Slavena preko 32%, Hrvata i Slovence preko 31%, a samih Hrvata preko 28%. Slavena dakle skoro jedna trećina, a samo Hrvata mnogo više od jedne četvrtine.

Otkada Hrvati u Puli? Zar od jučer? O to pak ne! Okolica je već davno naseljena od našeg naroda, a pogledaj Pulu, to Ti je posve novi grad. Pred 50 godina bio je to malen gradić, koji ima zahvaliti svoj razvitak samo našoj pomorici. Pri stanovnicima grada Pule bili su Talijani, ali ne baš samo Talijani. Pravih starosjedelaca Pula malo, te bi se obitelji moglo, što no riječ, na prste prebrojiti.

edan uzrok, zašto smo se odlučili na izdavanje lista, dati naime narodu odmah najnovije vijesti, da bude i on jednako u isto vrijeme znao, što i drugi znadu.

Ovje nam je istaknuti još jednu činjenicu!

Pred par sedmica pribio je po zidovima grada Pule općinski poslovodja trozračne ograde. Napokon dakle došao je priznanja na puljskoj općini i hrvatski jezik. Bilo je i doba. Mi ne ćemo nikomu za te pjevati hvalospjeve, već ćemo još amočiti, da započne već jednom puljska općina, kojoj je na čelu vladin čovjek, dopisivati sa čisto hrvatskom okolicom i hrvatskom jeziku, t. j. sa delegatima, administracijama, školama i župnim uređima, te da se uopće svi oglasi općine ljudu u okolici obnarodovali u hrvatskom jeziku. To je tim više dužnost općine, pošto valjda svi ti uređi — izuzevši delegate — pišu hrvatski, te je dužnost općine, da im hrvatski i odgovara a i narod je u okolici samo hrvatski.

Mi dakle ništa ne zahtijevamo, što nam po pravu i zakonu ne pripada.

Uzevši u obzir i ovo priznanje hrvatskoga jeziku sa strane puljske općine u ovo vrijeme — nadajući se da će tako i u buduću ostati — narodni ponos zahtijevamo, da u Puli izlazi jedan hrvatski list. Imamo li pravo? Mislimo bar, da!

Vama se momci preporučamo, da citate naš list, da ga i među prijateljima i drugovima širite, a mi ćemo uzastojati, da Vam bude isti omilao, da budete u njemu našli sve ono, što Vas kao Hrvate i austrijske zanima.

Pitat bi nas koji mogao, što ćemo pisati, i kojoj stranci pripadamo. Na to odgovaramo: Danas nema stranaka, a naša je politika: bojne poljana.

Naš prvi pozdrav!

Vama očevi, sinovi, braćo, djeco, koji ste na poziv Našeg Premilostivog Vladara stigli na ove naše obale Jadranskoga mora, da svojim životom i krvlju posvjedočite, e je ova zemlja naša, Vama naš prvi pozdrav uz vruću želju, da se ovjenčani vijencem slave vratite u naručaj Vaših dragih i milih.

Prošlo eto jedanaest mjeseci otkada nam neprijatelji ne dadu mira, otkada oni odlučise, da razdijele našu državu i da nas odijele od drugog Vladara. Jedanaest mjeseci eto prošlo, što no Vi stojte na braniku mile Domovine, jedanaest mjeseci eto uzdišu za Vama Vaše majke, očevi, žene, djeca i rodbine, te mole Svemogućega, da Vas žive, zdrave i pobjedonosne povrti u domove svoje.

Vama, hrvatski junaci, kojino ste u ovo 11 mjeseci ratovanja bili od najviših mjesta odlikovani bezbroj puta, Vama, kojima se priznalo i priznaje e ste u junaštvu svojem vjerni sinovi Vaših djedova, što no lijevaše krv svoju za Cara i domovinu, Vama Hrvati, koje je bojni udele živeo u ovu našu zemlju, Vama želimo i braći Vašoj, najbolju vojnu sreću.

Sa bojnih poljana.

Na drugom smo već mjestu spomenuli, da jest jedan od glavnih uzroka, zašto smo počeli sa izdavanjem ovoga hrvatskoga lista u Puli i taj, što je prestala izlaziti „Naša Sloga“. Pošto je ona izvijestila u svojem nadjenu broju sve ono, što se dogodilo od 15. maja, to ćemo mi gledati, da prije svega popunimo ovu prazninu, t. j. na temelju službenog izvještaja donijet ćemo, što se sve dogodilo u ovo vrijeme na jugu naše monarhije; ono, što se dogodilo na sjeveru naše monarhije, radi tehničkih razloga navest ćemo samo u par rečaka.

Da naš čitatelji budu razumijeli, moramo im reći, da ćemo se držati riječi, što ih donasli uvijek službeni izvještaji.

Neprijatelji Austro-Ugarske jesu ovi: Englez, Francuz, Talijan, Crnogorac, Srbin i Rus. Ne prvo smo mjesto umetnuli Engleza i Francuza. Zašto, ta oni su dugo od nas. Mi velimo ne. Oni granice sa našom monarhijom kao i svi drugi! Bježi! Bježi! Al da čovjeka! Kako? Pa što je granica između Austrije, Francuske i Engleske? Ništa drugo van more. Zar ćeš možda između nas i njih nači koju drugu državu? Ne. Ne mogu li se naše čete ili njihove podate nesmetano do njihovih ili naših granica? Zar nismo već vidjeli Francuze na našim obalama? E pa dakle, što ćeš mi zamjeriti, ako sam metnuo na prvo mjesto Francuze i Engleze? Nu, na ovom se moru mogu sresti također i talijanski brodovi, za to možemo reći, da se ovdje bježe proti Francuzu, Englezu i Talijanu. Naše prvo i nama u Puli najbliže bojno polje jest:

1. Naše Jadransko more.

Drugo bojno polje, gdje naše čete bojju samo na kraju protiv nevjerne Talijanu, to se bojište nalazi jugozapadno granice naše monarhije, te bismo ovo nazvali:

2. Jugozapadno bojište ili rat protiv nevjerne Italije.

I ovdje cemo mi početi od bližega daljemu. Najbliža kopnena granica nama jest Gorica ili Primorje, jer ako hoće doći Talijani u Istru ili Dalmaciju, onda moraju preko Jadranskoga mora. Iza Primorja dalje eko na granici Koruška, a još dalje Tirolske, koju ćemo razdijeliti na događaj, što se zbivaju istočno i zapadno rijeke Ečave. Jugozapadno bojište razdijelit ćemo ovako:

a) Primorje, b) Koruška, c) Tirol istočno Ečave, d) Tirol zapadno Ečave.

Treća bojna nama najbliža poljana jest istokom na jugu, ali na protivnom smjeru, nego Italiji, gdje su pred 11 mjeseci započeli naprave ratne operacije, a to je:

3. Jugoistočno bojište ili rat protiv a) Srbiji i b) Crnogore.

Tu su naše zemlje na granici: Bosna, Hercegovina i najjužnija Dalmacija.

Daljnji je neprijatelj, koji s nama graniči, Rus. Proti njemu vojujemo na sjeveroistoku naše monarhije, i to u našim zemljama, što granice sa ruskim carstvom, uz to u Bukovini i u Galiciji. I ovo ćemo bojište pregleda radi razdijeliti, i to ovako:

4. Sjeveroistočno bojište ili rat protiv Rusije.

a) Jugoistočna Galicija i Bukovina, b) Srednja Galicija i Karpati i c) Južna Poljska.

Rekli smo već prije, da ćemo o ovom bojištu navesti sve, što se dogodilo u ovo 1 1/2 mjeseci ovdje, a budu li nam tehnički razlozi dovozljavali, mi ćemo možda svake sednice jedan ili dva puta donijeti ovakav pregl'ed, jer smo uvjereni, da će to biti zanimljivo. Sada idemo, da ispunimo naše obećanje, pa da navedemo, što se sve dogodilo:

I. Na našem Jadranskom moru.

16.—23. maja: Ništa.
24. maja: Naša je pomornica u slijedećoj noći izmislila 23. i 24. maja, iza navještenja rata, poduzela akciju protiv istočne talijanske obale između Metlaka i Barlette, te na mnogim mjestima sa uspjehom bombardirala važne vojničke objekte.

Do dne 25. maja 1915. imali smo u Puli hrvatski list „Našu Slogu“, koja je izlazila jedan put na sedmicu, a u njezinom zadnjim broju od dne 25. maja 1915. javila je, da je prisljena nakon 45-godišnjeg izdavanja do boljih vremena obavustiti izdavanje. Ta nam vijest nije bila baš ugodna, jer je „Naša Sloga“, ne samo kao jedini hrvatski list koji je još u Istri izlazilo, nego kao najstariji istarski list uopće morala izlaziti već radi principa pa makar i neredovito.

To je jedan glavni razlog, koji nas je ponukao, da započemo sa izdavanjem ovog dnevnika. Naš je narod Pule i okolice evakuiran. On ne će čitati našeg lista. Ali mi imamo ovdje na hiljade naših radnika u arsenalu, na hiljade naših vojnika u pomornici i drugdje. Svi ovi ljudi žele čitati svakidašnji izvještaj sa bojišta; pa da se ne muče listovima, koje nerazumiju, naučili smo eto podati im to sve u njihovom materinskom jeziku, i time im ujedno kazati, da imadu u Puli svoje braće, koji ipak za nje misle. Mi ne idemo za materijalnim dobrotom, već ćemo sve silo besplatno žrtvovati, samo da bude list mogao izlaziti. List će pak moći izlaziti, ako ga svi naši ljudi budu kupovali, mjesto da kupuju drugi list.

Da list bude r' estrano zanimiv, pozivljemo svu inteligenciju u Puli na sudjelovanje, a preporučamo se i gg. svećenicima i učiteljima i drugoj inteligenciji diljem Istre, da nam se javu dopisima.

U zadnje vrijeme pošta nam je u Puli dolazila sa velikim zakašnjenjem, pr su tako i hrvatske novine kasno dolazile, te je naš živalj mogao kasno čitati vijesti sa ratišta u svojem jeziku. I ovo je bio

Puljski „Hrvatski List“.

„Otkuda si, od koje li strane?“ Takov ide šapat danas od usta do usta. Mnogi će ostati iznenadjeni kada ugledaju ovaj list a mnogi i mnogi reći će: Hvala Bogu, što ćemo i mi moći čitati svaki dan novosti sa ratišta u našem jeziku. A mnogi će se misliti: Šta je tebe treba bilo!

Otkuda sam i od koje strane, pitate me? Pročitajte mi ime i dobit ćete odgovor na Vaše pitanje.

Dakle Vas imade mnogo Hrvata u Puli? pitate Vi, što ste amo došli na Carski poziv? Ima nas, braćo, mnogo, a da Vam ja kažem onako na oko, ne bi pošteno bilo. Kazat ću Vam, što o nama Hrvatima u Puli veli zadnji službeni popis pučanstva od dne 31. decembra 1910.

Sam grad Pula (t. j. unutra žice) l'roji 37.684 stanovnika. Od ovih ima Slavena 8873, i to: Hrvata 6771, Slovence 1706, Poljaka 42 i Čeha 354. Kad bi mi ovo u % proračunali, imamo onda Slavena u Puli 23%, dakle skoro četvrtinu; uzmemo li Hrvate i Slovence ujedno — a to i možemo učiniti, ta jezik nam je skoro jednak — onda nas ima 22%, dakle još uvijek preko jedna petina, a uzmemo li same Hrvate u gradu Puli, tada njihov postotak iznaša 18%, dakle skoro jedna petina.

Pazite dobro, da u ovim brojkama nema vojništva, već da je ovo sve civilno pučanstvo.

Cijela općina Pula, dakle i izvan žice (t. j. i bližnja okolica i grad Pula), broji ukupno 48.951 stanovnika. Od ovih ima

Istodobno bacali su bombe naši hidroplani na zrakoplovni trijem u Chiaravelle, kao što i na vojničke naprave u Anconi i arsenal u Mlecima, te prouzročili šteta i požara.

25.—28. maja: Ništa.

29. maja: Jučer po noći poduzelo je više mornaričkih hidroplana akciju proti Mlecima. Oni su bacali pod žestokom vatrom pušaka i topova veliki broj bombi, i to najviše na arsenal, koje bombe su prouzročili više velikih požara a u Fort Nicolò jednu eksploziju.

30.—31. maja: Ništa.

1. junja: Ništa.

2. junja: Izvjestaj talijanskog mornaričkog štopa o bombardiranju Pule jednog talijanskog zračnika neodgovara istini. Četiri su bombe eksplodirale, ali je šteta minimalna. Nije nastao nikakav požar. Kod bombardovanja Tržića prouzročene štete reduciraju se na laku štetu, uslijed rasprsnutog kamenja, jedne civilne osobe.

3.—6. junja: Ništa.

7. junja: Dne 5. i 6. junja pokazale su se u dalmatinskim vodama neke talijanske krcarice i razarači. Cilj je neprijateljskog poduzeća bio da otvori vatra na željeznicu kod Milanići kaosta pojedine svjetionike i kuće svjetioničara na otocima Visu, Lastovu i Kaci. Objekti, na koje su Talijani pucaли, pretrpjeli su samo manje štete.

8. junja: Neprijateljski zračnik „Città di Ferrara“, vraćajući se iz Rijeke, napadnut je i uništen danas u 6 sati u jutro od našeg mornaričkog zrakoplova „L. 48“, čijim su bili vodjem pomorski poručnik Klasing i promatrač pomorski čelzet Frits-h, južozapadno od Lošinja. Dva su časnika i 5 momaka talijanske posade zarobljeni.

Naš mornarički zrakoplov „L. 47“, čijim su bili vodjem fregatni poručnik Banfield i promatrač pomorski kadet Strobel, bacili su danas u jutro uspješno bombe na Mletke, i to na zrakoplovni trijem Murano-Campalto, te na neprijateljske razarače, prouzročili više požara te otvorili vatru iz pušanih strojeva na poljski tablor.

9. junja: Ništa.

10. junja: Pomorska ladja „U. IV“, zapovjednik linjski poručnik Singule, torpediral i potopila je dne 9. junja prije podne, 30 milja zapadno od Sv. Ivana Meduanske, jedan engleski krcast tipa „Liverpool“, kojeg su kao obrata prtila 4 razarača.

11. junja: Jedna je naša podmornica u sjevernom Jadranskom moru torpedirala i potopila talijansku podmornicu „Medusa“. Spašeni su drugi časnici i četiri momaka.

12.—18. junja: Ništa.

19. junja: Dne 17. i 18. junja poduzele su naše krcarice i torpedovke navalu na talijansku granicu od državne granice do Fana; topovskom vatrom oštećene su semaforistične postaje na ušću Taljamenta i kod Pesara kao što željeznički mostovi kod Riminija preko rijeka Metauro i Arzila, potopljen jedan talijanski parobrod a njegova momčad spašena.

20. junja: Ništa.

21. junja: Dne 19. junja bombardovala je jedna naša torpednačica uspješno petrolejska spremišta i lučke urede u Monopolju, a kolodvoru i Barju i Brindisima oštećene su od bombi, što ih su bacili naši hidroplani.

22.—26. junja: Ništa.

27. junja: Jedna naša podmornica je dne 26. junja u sjevernom Jadranskom moru torpedirala i potopila jednu talijansku torpedovku.

28.—30. junja: Ništa.

2. Južozapadno bojište.

Pošto nam je Italija najavila rat dne 23. maja, to nam službeni izvjestaji donajšu sa ovog bojišta samo vijesti, što su se zbile od onoga dana dalje, koji ćemo, kako već reče, navesti prema službenom izvjestaju:

a) U Primorju.

24. maja: U primorskom pograničnom području pokazalo se kod pograničnog mjesta Strassoldo talijansko konjanništvo.

25. maja: Ništa.

26. maja: U primorskom području nisu se dosada razvile nikakve borbe.

27. maja: U Primorju su Talijani na više mjesta prekorčili granicu. Neprijateljski odjeli, koji su prodrli do naših pozicija, bili su odbijeni.

28. maja: U pograničnom području nisu se razvile do sada spomena vrijedni događaji.

29. maja: U Primorju započele su manje borbe.

Kod Kobarida bio je raspršen jedan talijanski bataljun a kod Plave navale neprijateljskog odjela, a sjeverno Gorice odbili smo pet neprijateljskih nalava.

30. maja: Istočno Krna kušao je neprijatelj uzaludno popeti se na grbinu Krna.

U topovskoj borbi na primorskom pograničnom području započelo je djelovanje teško topništvo.

1. junja: Manji okršaji u području Kobarida traju dalje.

2. junja: U Primorju bile su odbijene navale neprijatelja na grbinu Krna uz teške gubitke za Talijane.

3. junja: Od jedne naše straže kod Gradiške presenećeni talijanski konjanici, odio i bersaljeri bježali su.

4. junja: U prostoru oko Kobarida traje boj.

5. junja: U Primorju zarobili smo prigodom krvavo odbijene navale 4 tal. bat. taljana na naše pozicije sjeverno Tolmina 3 časnika i 50 momaka.

6. junja: Na primorskoj fronti razvijale su se žestice topnički boj. U bojevima na Krnu imali su Talijani znatnih gubitaka. Na južnom proplanku brda našio se je 300 mrtvih neprijateljskih tjelosa.

Krvavo smo suzbili također pokušaj protivnika, da kod Zagrada pređu Soču. U 7. junja: U području se Krna bori dalje. Talijani su morali mjesto Krna isprazniti.

Na Soči se neprijatelj mjestimice primiče bliže.

8. junja: U Primorju pripravlja neprijatelj, kako se čini, opću navalu na naše pozicije na Soči.

Njegove dosadanje navale kod Gradiške i Zagrada odbijene su.

9. junja: Prva je veća navala Talijana, koja je jučer poslije podne izvedena protiv goričke mostovne glave, poduzela od neprijateljske infanterije, koja je poručila bila jako jednu diviziju, ali je uz teške gubitke za Talijane odbijena. Ovi su pobjegli pred našom topničkom vatrom, te su morali ostaviti više topova.

Ista je sudbina zadesila neprijateljske pokuse napadati kod Gradiške i Tržića (Monfalcon).

10. junja: Na fronti kod Soče odbijeni su ponovni pokušaji neprijatelja da pređe Soču kod Plave, Gradiške i Zagrada.

11. junja: Prekjučeri su i jučer sve navale Talijana na svim frontama odbijene. Ponovni se je, protiv jednog dijela mostovne glave kod Gorice upravljani napad; sliomio u vatri dalmatinskog domobranstva.

Isto je tako ostala bezuspješna neprijateljska navala sjeverno od Ronki.

Topnička borba na fronti kod Soče traje dalje.

12. junja: Pojedine borbe i topnički bojevi na Soči traju dalje.

Dosada su Talijani prešli na istočnu obalu rijeke samo kod Tržića i Kobarida i to na toč.ama, koje leže ispod naše bojne fronte.

Jučer u zoru postigli su neprijateljski odjeli doći kod Plave na istočne obalne visine, ali su bili opet izbačeni dolje.

13. junja: Na Soči bilo je u posljednja dva dana ozbiljniji bojeva, napose kod Plave. Pokušaji, što ga je ovaj dne 11. junja poduzela ravenska brigada, da osvoji visove istočnog pločjaza, svršile se sa uzmakom Talijana.

Jučer su ujutro Talijani ponovno prešli rijeku. Nakon jutih bojeva uspjelo je našim četama, da natrag bace neprijatelja, koji se sveudilj pojačava, da čvrsto zadrži u ruci svoje položaje, pred kojima leži preko 400 mrtvih Talijana.

14. junja: U borbama su kod Plave dne 20. junja ostavili Talijani pred našim položajima, kako je već sada ustanovljeno, preko 1000 mrtvih i mnogo ranjenih.

Sinoć su kasno u večer odbile naše čete opetovani napad Talijana kao i sve prijašnje.

Neprijatelj nije nigdje mogao na fronti Soče prodrjeti.

15. junja: Ponovni pokušaji Talijana primaknuti se našim pozicijama kod Tolmina i Plave ostali su bezuspješni.

Na nekim dijelovima fronte na Soči vladao je jučer mir.

Molba izrečena po jednom talijanskom parlamentaru, da se radi pokapanja mrtvova obustavi, morala se je iz vojničkih razloga odbiti.

16. junja: Talijani su kušali nove pojedinačne navale, ali su svugdje odbijeni, tako na Soči kod Tržića, Zagrada i Plave.

17. junja: Na fronti smo kod Soče odbili opet uz teške gubitke za neprijatelja kod Plave više navale.

U kršnom području Krna traju borbe.

18. junja: Sa ponovnim nalavama na fronti Soče nisu Talijani postigli nikakvog uspjeha, kao ni prije.

Kod Plave odbile su naše valjane dalmatinske čete preključer naveće i noć navale jedne tal. brigade. Jučer je neprijatelj u jednom nalavljivo, te je bio odbijen u nalavnom prostoru ustanovljeno su dvije pijemontske brigade i jedna mombilna pukovnija milice.

19. junja: Na fronti Soče nastao je mir iza posljednih bezuspješnih velikih gubitaka Talijana, koji je prekinut samo čarakanjem i mjestimice topovskom vatrom.

Jedna jučer popodne kod Plave poduzeta neprijateljska navala bila je već u klci uništena od naše topovske vatre.

20. junja: Nakon što su laglje talijanske navale kod Plave, Ronki i Tržića lako odbijene, nastupio je jučer i na Soči mir.

Ovdje je neprijateljsko topništvo bombardiralo besuspješno proti našim utvrdama.

21. junja: U noći su od 20. o. m. j. odbile naše hrabre čete kod Plave opet dvije talijanske navale.

Tu je došao jedan talijanski časnici sa bijelom zastavom i jednim trubljačem pred naš položaj, da iznese zamolbu brigadnog zapovjednika. Budući da su oni bili bez pismene punomoći, od vedeni su kao ratni zarobljenici.

U području sjeverozapadno Krna bačeni su Talijani iz jednog položaja na brdskom sedlu, pri čemu su se osobito izkazali odjeli debrecinske domobranske pukovnije.

Nаше teško topništvo umjelo se sa uspjehom u brdski boj.

22. junja: Kod Plave bile su opet odbijene neke neprijateljske navale.

Jedan talijanski letać bacio je bezuspješno bombe na Goricu.

23. junja: U minulom prvom ratnom mjesecu nisu Talijani postigli nikakvog uspjeha.

Nаше čete na južozapadu drže svoje pozicije uz ili blizu granice, kao što u početku traju. Na fronti Soče, na utvrdjenom prostoru: Kobarida-Naborjet, na Karničkom grebenu i svim frontama Tirola, smotili su se svi pokusaji neprijateljskog prodiranja uz teške gubitke.

24. junja: U području Krna vladao mir.

Na Soči žestoka topovska vatra. Izašile su se navale Talijane kod Gradiške i Tržića.

25. junja: U primorskom pograničnom području bili su u zoru istočno Ronki odbijene dvije neprijateljske navale.

Protiv mostovne utvrde od Gorice i proti okrakuju visokne ravnice od Komna upravljena je snažna neprijateljska topnička paljba.

26. junja: Neprijateljska topovska vatra na fronti Soče traje dalje. Više navala na našu mostovnu glavu kod Gorice bilo je opet odbijeno uz velike gubitke po Talijane.

27. junja: Na kanalu kod Tržića bila je jučer odbijena neprijateljska navala južno Zagrada.

I nače su na Soči i drugim frontama bile samo topničke borbe.

28. junja: Stanje je na talijanskom ratištu nepromjenjivo. Neprijatelj je skoro potpuno neaktivan i samo topnička borba traje na svim frontama dalje.

Naš hidroplan pucao jučer na neprijateljski privuzni zrakoplov te ga prsilio, da se spusti na tlo. Danas je isti hidroplan bacio tešku bombu na neprijateljski topnički tablor, te je eksplozija sve opustošila. Na Zdobi je tako teško oštećio jedan parobrod, da se je isti krmo pomorio zaronio.

29. junja: Na talijanskom bojištu nije se jučer ništa dogodilo, što bi bilo spomena vrijedno. Neprijatelj ispucavo je opet svu silu topničke municije proti mosnoj utvrdi gorčkoj. Talijanska saniteta prenaša, zlorablajući crveni križ, na svojim nosilima pušane strojeve.

30. junja: Na fronti Soče poduzeli su Talijani, poslije duže topničke priprave, navalu u velikom obsegu, koju odbiše naše čete.

b) U Koruškoj.

24. maja: Ništa.

25. maja: Na koruškoj granici su tu i tamo prešli granicu manji neprijateljski odjeli, ponajviše Alpi. Kad su došli do naših pozicija, te smo na njih strijelali, bježali su.

26. maja: Na koruškoj granici odbili su naše čete više navala uz znatne gubitke za Talijane. Zapadno Plöckena zauzeo je neprijatelj i zapustio svoje oružje.

27. maja: Na koruškoj granici sam bezuspješno neprijateljska topovska vatra.

28. maja: U koruškom pograničnom području nisu se dosada razvili spomena vrijedni događaji.

29.—30. maja: Ništa.

31. maja: Na koruškoj granici zbile su se male, za naše oružje uspješne borbe.

1. junja: Manji okršaji na koruškoj granici traju dalje.

2. junja: Bezuspješno, uz mnogo trošenja municije nastavljeni bombardovanja pojedinačnih naših zapora Koruške.

3. junja: Bezuspješni nastavak bombardovanja.

4. junja: Istočno sedla Kreuzberga zauzele su naše čete dva vrha, koji su Talijani prolazno jako zaposjeli.

Na koruškoj granici traje mjestimice topnička borba.

5. i 6. junja: Ništa znatnijega. Bezuspješna neprijateljska topnička paljba.

7. junja: Na koruškoj granici istočno prelaza Plöckena zauzele su naše čete opet Freikofel, što ga je neprijatelj prelazno dobio.

8. junja: Bezuspješna talijanska topnička paljba.

9. junja: Na koruškoj granici zbila su se na visinama djelomice plačkana, djelomice manji bojevi naših na granici nalazećih se četa.

Bojevi istočno sedla Plöckena i obostana topnička vatra u području naše koruske utvrđene granice traju dalje.

10. junja: U okolici Kobarida i na grbini istočno prelaza Plöckena bojeba traje.

11. junja: Na koruškoj su granici jučer poslije podne odbijene jedna jaka talijanska navala na Freikofel i slaba navala kod jezera Volaja.

12. junja: Na koruškoj granici odbile su naše čete neprijateljske navale na prelaze u okolici Monte Paralba i zaposjele ovaj brijeg.

13. junja: Neprekidni topnički bojevi.

14. junja: Ništa osobita.

15. junja: Na koruškoj granici zauzele su štaferski pučki ustaše brdo Mali Pal istočno klanca Plöckena, te odbili tri neprijateljske protunavale na ovcu pogranično brdo.

16. junja: Talijani kušali su nove pojedinačne navale, ali su svugdje odbijeni. Tako na koruškoj granici u okolici istočno Plöckena.

17. junja: Ništa osobita.

18. junja: Ponovne neprijateljske navale u području Plöckena odbijene su.

19. junja: Mir, samo prekinut čarakanjem i na mjestima topovskom paljboom.

20. junja: Neprijateljsko topništvo bombardira bez ikakva uspjeha naše utvrde.

21. junja: Na koruškoj granici navalo je protivnik istočno Plöckena, kao uvijek, bez uspjeha.

22. junja: Bezuspješna neprijateljska topnička vatra.

23. junja: Nigdje ikakav talijanski uspjeh.

24. junja: Na koruškoj granici kod maloga Pala bila je odbijena navala jakih talijanskih četa.

25. junja: Na granicama Koruske više struka topnička borba.

26. junja: Ništa znatnijega.

27. junja: Ništa.

28.—30. junja: Ništa.

c) U Tirolu istočno Ečave.

24. maja: Iza kako je nastupilo ratno stanje započeli su na pojedinim mjestima tirolske granice manji sukobi.

25. maja: Na južozapadu i na tirolskoj granici su tu i tamo prešli granicu manji neprijateljski odjeli, ponajviše alpi. Kada su došli do naših pozicija, te smo na njih strijelali, dali su se u bijeg.

26. maja: Na prolazu Padona, sjeverno-istočno Marmoiade, dali su se Talijani iz prvih hitaca u bijeg.

27. maja: U Tirolu je neprijatelj na pojedinim mjestima južozapadno Trenta bombardovao naše pogranične utvrde sa teškim topištvo.

28. maja: U Tirolu prešli su talijanski odjeli na više točki granicu. Oni su otiču imali posla samo sa žandarima i strazama razvidicama.

Prestalo je bombardovanje teškog topništva na naše utvrde.

29. maja: Pogranična mjesta Ala i Primiero dostigle su talijanske čete.

I nače se na granici Tirola nije ništa dogodilo.

30. maja: Talijani su opet započeli bombardovati naše utvrde na visoravni Folgaria-Lavarone.
 Neprijateljski odjeli prodrli su kod Cortine, ali su se njihovi sigurnosni odjeli odmah iz prvog topovskog lica dali u bijeg.

31. maja: Jučer prije ponoći krvavo smo odbili navalu alpinskog regimenta na jedan dio naših utvrda na visoravni Lavarone.

1. junija: Topovska borba na visoravni Folgaria-Lavarone traje dalje.
 2. junija: Na talijanskom ratistu ostale u bezuspješne sve talijanske e navale.
 Bombardovanje, što su ga poduzeli naši našim utvrda na visini Lavarone-Folgaria uz veliko trošenje municije, nije nam moglo učiniti nikakve spomena vrijedne štete.

3. junija: Talijani nastavjuju bezuspješno bombardovanje naših točaka na tirolojskoj granici. Gdje su neprijateljski odjeli došli bliži, dali su u bijeg, tako jedan važan interanorje na visoravni Folgarie visje kumpanija kod Misurine.
 4. i 5. junija: Nikakvih osobitih događaja.
 Bezuspješna neprijateljska topnička vatra u dolini Ecave i na visoravni Folgaria-Lavarone.

6. junija: U tirološkom području ograničene se neprijatelj na bezuspješnu topničku vatra, dok izbjegava bliže područje naših položaja.

U prostoru Lavarone-Folgaria otvorili su naši teški topovi vatra na neprijateljske pozicije naše utvrde.

7. junija: Naše je topništvo sa vidljivim uspjehom djelovalo.

8. junija: U tirološkom pograničnom području traje bezuspješna topnička vatra Talijana.

Jedan odio Alpina, koji je zaposjed Monte Piano (južno od Landra), od naših je četa potjeran.

9. junija: Obostrana topnička paljba.

10. junija: Topničke borbe traju dalje.

11. junija: U Tirolu se je izjalovila navala jedne kod Cortina d'Ampezo upale talijanske brigade na naše pozicije kod Peutelesteina.

Ponovne su navale u ovom području kao i br. 25. u noći kod Landroja izvršile islotak povlačenjem neprijatelja.

U sjevernom području tirolske granice bješe se neprekidno topnički boj za naš uspješno čarčkanje.

12. junija: Neprijatelj se je polagano potišnuo na pojedini pograničnim prostorima našim pozicijama, tako u Cortini d'Ampezo, Fiesi di Primiero i Bergu.

Izjelovio se pokus Talijana da opet zauzmu Monte Piano.

13. junija: Topnički bojevi traju neprekidno dalje.

14. junija: Ništa znatnijega.

15. junija: U tirološkom pograničnom području navale je neprijatelj protiv naših pozicija i podržavao bezuspješnu topovsku vatra.

Kod Cortina, jugoistočno Levica, prisilila je jedna oružnička postaja bez vlastitih gubitaka jednu talijansku satniju na uzmak i zarobila 58 Talijana.

16. junija: Pojedine nove navale Talijana kod Peutelesteina odbili smo.

17. junija: U Tirolu su odbijene neprijateljske navale protiv sedla Tilliachera u području Tofane kod Tre Sassi, Buchensteina i na Monte Corton (istočno Folgarie).

18. junija: Ponovne neprijateljske navale na Monte Corton odbili smo.

19. junija: U tirološkom pograničnom području bili svuda odbiti talijanski odjeli, koji su kusalci ili preko gorskiju prelaza istočno doline Fasse.
 Neprijatelj je obavustio bezuspješnu navalu na visoravan Folgarie i Lavarone.

U malo „spasenihi“ mjesta na granici mučili su Talijani pučanstvo, uzimajući taoce i poduzimajući stroge prisilne mjere.

20. junija: Od njimanje jedne brigade svuda vodjene navale na naše pozicije istočno doline Fasse imao je neprijatelj znatne gubitke. Samo na jednoj točki nabrojilo se 175 talijanskih ljšina.

21. junija: U tirološkom pograničnom području nije se ništa znatnijega dogodilo. Vatra talijanskog teškog topništva na naše utvrde jest bez svakog uspjeha.
 22. junija: Bezuspješna neprijateljska topovska paljba.
 23. junija: Nigdje nihakav talijanski uspjeh.
 24. junija: Samo topovska paljba.
 25. junija: Na granici Tirola mnogostruka topovska paljba.
 26. junija: Ništa znatnijega.
 27. junija: Ništa.

d) U Tirolu zapadno Ecave.
 24.—25. maja: Isto kao istočno kod Ecave.

26. maja: U Tirolu prodro je neprijateljski odio u Condu (Judicarie).

27. maja: Kod Caprile u dolini Cordevole uništene su bile od naših pusehainh strojeva dvije talijanske čete.

28.—31. maja: Ništa.

1.—3. junija: Ništa.

4. junija: Nijedan znatniji događaj.

5. junija: Ništa važnija. Jdina neprijateljska navala bila je odbijena u području sedla Stüsfera.

6. junija: Bezuspješna neprijateljska topnička vatra u Jüdikarjama i dolini Ecave.

7. junija: Naše je topništvo sa vidljivim uspjehom djelovalo.

8. junija: Bezuspješna topnička vatra Talijana.

Okoilu Ale pljačkaju Garibaldinci.

9. junija: Periodična vatra obostranih pograničnih utvrda.

10. junija: Topničke borbe traju dalje. Jdina neprijateljska navala u području od Tonale izjalovila se je na otporu naših hrabrih sigurnosnih četa.

11. junija: Neprekidni topnički boj i za naš uspješna čarčkanja.

12. junija: Nikakva promjena.

13. junija: Neprekidni topnički bojevi.

14. junija: Ništa znatnijega.

15. junija: Pokušaj neprijatelja na navalu naših pozicija i njegova bezuspješna topovska vatra.

16.—20. junija: Ništa.

21. junija: Ništa znatnijega. Bezuspješna neprijateljska vatra protiv naših utvrda na granici.

22. junija: Bezuspješna neprijateljska topovska paljba.

23. Nigdje nikakav talijanski uspjeh.

24. junija: Samo topovska paljba.

25. junija: Na granici Tirola mnogostruka topovska paljba.

26. junija: Ništa znatnijega.

27.—31. junija: Ništa.

3. Jugoistočno bojište.

a) Protiv Srbije i Crnogore.

1.—31. maja: Ništa.

1.—6. junija: Ništa.

7. junija: Na balkanskom ratistu vlada osim pojedinih čarčkanja na granici mir.

8. junija: Ništa.

9. junija: Kod Artocva bila je dne 7. junija zatečena, napadnuta i razpršana jedna crnogorska po prilici 40 momaka brojeća banda, koja je nosila naše uniforme. Ustanovljenje i ožjenje nošenja naše uniforme konstatiralo se po oćevicama na jednom platu čam domane.

Na srpskoj granici bila su tu i tamo čarčkanja i beznačajna topnička borba.

10. junija: Jedan je odio naših zrakovaca jučer u jutro na kragujevački arsenal i na piletički zavod bombe bacao. Dva su požara ustanovljena. Naši su se aviatiriji neostetno povratili.

11.—13. junija: Ništa.

14. junija: Južno od Artocva odbile su naše poljske straže navalu od po prilici 200 Crnogoraca nakon kratke borbe. Inače je položaj na jugoistoku nepromijenjen.

15.—30. junija: Ništa.

4) Sjeveroistočno bojište ili rat protiv Rusije.

Tamo polovinom maja bismo vojšite bili razdijelili na:

a) jugoistočno Galičiju i Bukovinu.

b) Srednju Galičiju i Karpatie i

c) južnu Poljsku.

Ovdje ne ćemo navesti sve potanko kako smo to učinili za talijansko ratiste, nego ćemo reći u glavnom crtom, što se na ovom bojištu dogodilo. Prostor lista nam inače ne dozvoljava.

Na ovom smo bojištu tako napredovali, da moramo danas gornju razdiobu bojišta promijeniti na:

a) Počevnje Dnještva, b) Galičija istočno Sana, c) Južna Poljska.

Ako pogledas na zemljopisnu kartu, vidiš čea, kakav uspjeh je proti R. siji postigla naša vojska. Sada ćemo u par riječi spomenuti sve, što su tamo dogodilo.

a) U jugoistočnoj Galičiji i Bukovini.

Naše su čete na ovom bojištu sredinom maja bile na sjeveru Kolomeje i na liniji rijeke Pruta. Sve protunavale Rusa, da protivu ovu frontu kod Černovice, ostale su bezuspješne. U Bukovini vodi naše čete general Pfianzer-Baltin, a u južnoj Galičiji nalaze se savezničke čete pod vodstvom njemačkog generala Liszinga. Naše su čete presle Dnještret i Prut, us-

trijsku granicu, te se već nalaze u ruskom tlu u Besarabiji. Bukovina je dobodna od neprijatelja, a Galičija bit će takodjer naskoro ispraznjena.

b) Srednja Galičija i Karpati.

Ovdje su se ruske čete nalazile na Biali i Karpatima. Naše su čete probile našu frontu na liniji Tarnov-Gorlice i usljed toga su se Rusi morali povući sa Karpatia i Nide, te se danas nalaze preko Dnještreta. Pogledamo li samo zemljopisnu kartu čivit, se moramo uspješna naše vojske. Lijevo kriio ove vojske vodi njemački general Mackensena, a inače su tu bili naši vojskovođe nadvojvoda Josip Ferdinand, General Boroević

general Böhm-Ermolli i Pulhao.

Mjeseca maja zarobili smo Rusa: 863 osnika i 268,869 momaka i zaplijenili 51 lakua i teška topa, 571 pušama stroja, 89 vozova za municiju i mnogo drugog važnog ratnog materijala.

Dne 3. junija zauzele su naše austrijske čete pod vodstvom generala Mackensena tvrđavu Przemysl, te tom prigodom zarobile 3.805 Rusa.

Dne 22. junija zauzele su naše austrijske čete pod vodstvom generala Böhm-Ermolli Rusa glavni grad Galičije Lavov proganjajući ih dalje. Sjeverno Rukavarske Cieszanova presle su savezničke čete 18. junija na rusko zemljište, Tonnaszow je u našem posjedu.

c) Južna Poljska.

Na ovom se prostoru nalaze takodjer austrijske čete pod vodstvom austrijskog generala Dankia

i njemačkog generala Woysch-a, koji su takodjer prisilili Ruse na uzmak izmedju Wisle i Sana i zauzele Ostrowice i Sandomierc.

Tako smo eto u kratkim crtama opisali slavadobitno prodiranje naših četa na jeveru. Vruće želimo neka ih bojna sreća što tako prati i na jugu.

Svršavamo: Živio car! Živjela vojska, Živjela lijepa naša domovina!

Druga Austro-Ugarska crvena knjiga.

Početak i objašnjenja konflikta.

Kad su kroz toliko godina od strane Srbije poduzete intrigue umorstvom u Sarajevu čitavom svijetu posale ocite i kadse je Austro-Ugarska, poslušavši najelementarnije zakone samouzdržanja, odlučila da od Srbije zatraži ozbiljnih garancija protiv nastavka ovakvih agitacija, monarhija je pravom mogla očekivati, da će sa priznati potpuna opravdanost njezine akcije. A u istinu nije se moglo misliti, da će jedna evropska velevalst sebi dozvoliti, da ju jedna malena susjedna država najvećem mržnjom izazivlje, da prema osnovi jednoj unapredju pokret za otpadanje u pograničnim krajevima, te da bez svakih skrupula sudjeluje u zločinčim napadajima i dalekosežnim zavjerama, što su uperena protiv sigurnosti i cjelokupnosti monarhije, a da se potolna ne bi našla najenergičnijih sredstava obrane.

Baš kao što se protiv unutarne opravdanosti sadržine, tako se ni protiv forme postupka Austro-Ugarske nisu mogli podignuti nikakovi prigovori. Radilo se je o raznimicama između monarhije i jedne neodvisne države glede njihovog uzajamnog odnosa i ništa nije nikom dala ovlaštenja, da zahtjeva, da prvo pitanje gledom na opseg svoj u pogledu obrane mira i sigurnosti, mora da zavisi o odluci treće jedne vlasti. Ma da se je ovaj sporni slučaj ticao sarp Austro-Ugarske i Srbije, ipak se je moralo računati, da će Rusija, bez obzira na našu izjavu, da ne ćemo za slučaj jednog lokalizovanog konflikta dirati u suverenitet i teritorijalni posjed Srbije, uzeti ovo kao zgodan povod da svoju već odavna zasnovanu i ranu jednog navajnog rata protiv Austro-Ugarske, a time i ujedno protiv njemačke države već sada izvede, koja je u posljednje vrijeme sve očitim postajala opsežnim naruzivanjem; brojnim pokusima mobilizacijama i zapoševši izgrađivati velike strateške željeznice,

Što više, moglo se je očekivati, da će naše posve opravdane zahtjeve, izazvane nečuvanim ponašanjem Srbije, petonja samo onda otkloniti, ako će iz Petrovgrad-a doći znak, da Rusija nazrijeva da je čas za navalu na monarhiju nadosao. Ta Srbija je bila u svakom slučaju zapala uloga, da prema ovom ruskom ratu, napadne monarhiju sa strane, uloga, koju je Rusija u Srbiji znala riestiti i uzdržati silu panslavističkom ljubježivou i konzerventnom političkom potporom.

Kraj sustava savezništva i ententa, koje su kroz stoljeće sačinjavali temelj evropske politike, bilo je unaprijed jasno, da će Rusija svojom neovlastnim umijesavanjem u kontroverze između monarhije i Srbije morati izazvati najteže konsekvencije, što više, jedne opteniti evropski konflikt. Jer o tome nije moglo biti nikakve sumnje, da njemačko carstvo, koje je posvejavajmo opravdanost naših optužba protiv Srbije priznalo, ne će krenuti s puta, koji mu je odredila zadana riječ i vlastiti životni interesi, te da će svojim dugogodišnjim savezniku za slučaj ruske navale čitavom svojom snagom pomoći.

Na taj je način bio zadan i za Francusku casus belli, koja je već kroz desetke godina vrebala na zgodnu priliku, da realizuje svoje osnovne glade odmazde, a isto se tako moglo očekivati, da će Engleska, sve ako je i tajila postojanje čvrstih utanačenja sa obim ostalim ententnim vlastima, sudjelovati u boju protiv njemačkog carstva, kojemu je zavijudja, kojega se je kao takmaca bojala, jer se je snažno bio razvio. Konačno moralo se je i s time računati, da će i Turska pristati uz centralne vlasti, ma da je imala još da trpi od posljedica netom dokrajčenog balkanskog rata, znajući, da bi pobjeda Rusije značila i konač njezine nezavisnosti.

(Nastavak slijedi).

Razne vijesti.

Odklivanja u mornarici. Nj. Veličanstvo podijelio je linjskomu poručniku Rudolfu Singule red željezne krune 3. razreda u priznanje junačkog vođenja protiv neprijateljem njemu povjerene podmornice S. M. „U IV“, a linjskomu poručniku Edgaru Wolf, iste podmornice, u priznanje junačkoga držanja protiv neprijateljen vojnički zaslužni križ 3. razreda sa ratnom dekoracijom. — Zbornu nadzopjednito odklivalo je slijedeće na podmornici S. M. „U IV“ ukrcane osobu u priznanje hrabrog držanja protiv neprijateljen, i to: srebrnu kolajnu za junaštvo I. razreda dobise: Stmw. Ivan Gmeiner, Elw. Fran Stark, Tih. Btelw. Mattja Lustizza; isto odklivalo 2. razreda dobise: Stabmw. Luka Lippitsch, Elm. Remigi Zardi, Bmt. Rudolf Ergösi, Ljudvith Smital, Vinko Majdra i Vladimir Switkowski; Mm. Fran Nitsch, Bela Dinczer, K. Ostermaier i Fran Derflor; Mqm. Antun Steipe, Elm. Fran Pelli i K. Rösner; Telqm. Ivan Vierterl. — Srebrnom kolajnom za junaštvo 2. razreda bijahu odklivanvi Tvm. I. razreda Adolf Pus i Gustav Döbousek, obojica poginula, sa Tb. „60 T“.

Imenovanje ulica u Pull. Na vječnu uspomenu Njegove c. i kr. Visosti blagopokojnog nadvojvode Frana Ferdinanda i Njegove supruge vojvotkinje Sofije Hohenberg, koji su pet godinu dana pali kao žrtve bezdušnog atentata, odredio je c. kr. tvrdjavni komesar sa odobrenjem c. i kr. ratnog lučnog zapovjednika, da se imadu odskad unaprijed nazivati ulica Arsenale i Riva del Mercato, t. j. ona ulica, što ide od mornaričkog kazina do vratiju Bellone, „Ullica Nadvojvode Frana Ferdinanda“, „Ullica Soffie Hohenberg“, — Izvršiva ove odluke povjerena je gradskom građevnom uredu.

Kako mi u Pull? Znanci i prijatelji, te naše obitelji, što su namoli zapustiti Pulu, u skrbi su za nas, koji smo u ostali. Mi smo u Pull svi živi i zdravi i što se rata tiče, možemo reći, da nije jošie nikomu

niti vlas iz glave pao. Naši nas zlatni susjedi, Talijani,

Brzobjavne i zadnje vijesti.

Izvjestaj našeg generalnog štofera.

Beč 30. lipnja (K.-B.)

Na Gnilalipi i kod Kamionke Strumilove zadržali su Rusi ponešto nas prigon. Na sjeveru prodiru saveznici velikom brzinom dalje. Vojska nadvojvode Josipa Ferdinanda dostigla je već kraj visine "Jeverno nizine" Taneva.

Na fronti Soče poduzeli su Talijani po-slije duge topničke pripreme navalu u velikom obsegu, koju su naše čete odbile.

Beč 30. lipnja. (K.-B.) Službeno se javlja: Rusko bojište.

U istočnoj su se Galiciji na Gnilalipi i na Bugu niz Kamionke Strumilove zamet-nule borbe, koje po nas uspješno pro-laze. Među Bugom i Vislom uzmiče ne-prijatelj dalje. Nase su čete prošle nizinu Taneva i postignule su kraj visina kod Frampo-a i Zaklairova. Prinuđeni us-lijesima savezničkih vojska istočno od Visle napuštaju Rusi i zapadno od rijeke poziciju za pozicijom. Od danas noću u se jake boje fronte Zavihost—Ozarow Sieno opet na uzмку prema Visli. Nase čete zaposedjuju Zavihost.

Talijansko bojište.

Iza višednevne stanke Talijani razvijaju ponovno živju djelatnost. Na fronti Soče su prekucjer odbile naše čete navalu na Plavu. U predjelu (Zagrado) Tržić (Mon-falcone) slijedila je manjim uzaludnim provalama neprijatelja u prošloj noći sve-epokop navala. I ovu smo svuda ubili. Istim neuspjehom svršili su Jutros po-vojni pokušaji navale kod Selca i Tržića. Top-nički boj traje na čitavoj južnozapa-daj fronti dalje, koji je osobito žestok uz Soču.

Srpsko-erogorsko bojište.

Kao odgovor na srpski napadaj kod Šabca, bombardirao je odno naseg zračnog brodoviđa ječa rano bogogradski škevi i taboriste vojske Orasac južnozapadno od Obrenova.

Zauzjenik poglavice generalnog štofera, von Hofer, podmarsal.

Izvjestaj njemačkog glavnog stana.

Berlin 30. lipnja. (K.-B. Wolf Bureau.) Iz velikog glavnog stana službeno se javlja: Zapadno bojište.

Kod Arrasa smo napredovali, tjerajući neprijatelja iz dijelova opkopa, što nam je oteo velikim naporom u toku sedmica. Odbili smo neprijateljsku navalu na La-birint. Žestoke navale neprijatelja na vi-sine Maase da nam opet otmu od nas zauzete pozicije, sasna su se izjalovile iz velike gubitke.

Istočno bojište.

Nema nikakvih događaja.

Jugoistočno bojište.

Nasa navala na Gnilalipi napreduje, istočno i sjeveroistočno Lavovo položaj je nepromijenjen. Između Buga i Visle do-stigli su saveznici područje Blez—Koma-rov—Zamošč i sjeverni kraj sumske ni-zine predjela Taneva. Na lijevom brijegu Visle u području Zavihosta i Ozarova nastupio je također na uzmicanje. Prisili-mo neprijateljski aeroplan, da siđe i za-robili zrakoplove.

Vrhovno vojno vodstvo.

Tursko ratno izvješće.

Carigrad 30. lipnja (K.-B.) Glavni stan javlja:

Kod Arburnaa suzbili smo tri nepri-jateljske navale na naše lijevo krilo uz go-leme gubitke po neprijatelja. Kod Sedilbara navalio je neprijatelj noću na oba naša krila, posljuje podna na srediste. Sve smo navale suzbili uz teske gubitke po ne-prijatelja. Protunavalom osvojimo dvije vrste neprijateljskih opkopa.

Postupak Talijana iz krajevne prema austrijskim Talijanima.

Beč. Iz stana ratnih dopisnika javlja se: Kako Talijani postupaju sa svojim sunarodnjacima na austrijskom području,

javlja talijanski list „Tribuna“: „Zapo-vednik general Furgoni izdao je zapovjed prama kojoj će biti ustrijeljen svaki, koji se upusti budi na koji način u doticaj sa neprijateljskim narodom. Svrnit se ima sa zemljom svaku kuću, iz koje se bude signaliziralo. Tko se usprotivi talijanskim četama, bit će ustrijeljen. Tko se približi ili stoji u blizini tabora, prevest će se pred ratni sud.“ — Iz ova slijedi, da će žele Talijani nad mirnim narodom steći pobjedu, mjesto da se pokažu junaci na oružju. Inače je u protusloviu nači: tendenca ove zapovjedi sa frazama prama kojima hoće oni narod „spasiti“ od naseg tiranstva, da ga metnu pod svoj prijeki sud.

Crogorci u Skadru.

Rim, 30. lipnja (KB). „Giornale d'Italia“ javlja iz Skadra dne 27. lipnja: Crogo-rci zaposednuše lješ i malisorska sela Selac i Tekmal i udjose preko Kirilskog jezera u Skadar. Zaposednuše Skadra bilo je dogovoreno od erogorskog kon-za Martinaovića i Prek-Bib-Dode, koji je pošao u glavni stan. Jutros pozvala je gradska uprava pučanstvo, da primi na svečani način erogorske v'ojnike. (Iz Crogoraca uslijedio je o podne, Cro-gorski generalni štofer zaposjoe je konak i obavijestio starješine, da je Skadar od tog sata podlozan Crnoj gori i da vrijede erogorski zakoni. Crogorci odio voj-nika zaposednuše je mletačku tvrđavu, od kuda su pucali u zrak u znak radosti.

Ruski aer. lan zračan.

Beč, 30. lipnja (KB). Javljaju iz ratnog novinarskog stana: 28. lipnja preleto je ruski aeroplan našu frontu na Dnjestru u izo-u pravac prema Kolomeji. Austro-ugarski aeroplan digno se odmah, da suzbije neprijatelja. Ruski aeroplan, vidiv, da će ga napadnuti, diazo se postepeno vise i okrenuo se prema istoku. Nas aeroplan lterao je ruskom do 20 kilometra od prilike sjeverno Zalesčika, te stado pu-cati na nj u visini od 2000 metara iz strojne puske. Pogodio ga je i prislilo, da se spusti na zemlju. Ruski je aeroplan pao u šumu, a nas se vratilo čitav i neoštećen.

Ruska hoće rat do skrajnosti.

Petrograd, 30. junja. (K. B.) Ruski ministar prode-ljniku naglanje jaku vojnu ruskog naroda, da postavi sve svoje silo spremaju vojske. Dugi rat zahtijeva uvijek naporni rad, ali sledavši po-trebke i odoljevši neizbježnim promje-naima ratne sreće, ostajemo trdi u na-misli, da dovedemo rat do potpune po-bjede ruske vojske. Nužno je oboriti ne-prijatelje, inače njih mogući mir. Proglas pozivlje na složnost sve radnike, da zado-vojlj potrebama hrabre vojske. Kad smatra mizniti, da se uskori sajev zakonodavnih korporacija, da čuju glas ruske zemlje. Odlučio je dalje, da se sastanu duma i državno vijeće najkasnije mjeseca avgusta, a do onog vremena povjerio je ministar-skom vojske, da sastavi potrebne zakonske odnose.

Nikad nije bio položaj tako zdvojan.

London, 30. junja. (K.-B.) Donja kuća primila je u drugom čitavju bili za municiju. Tijekom rasprave izjavio je unionist Houston, da je pomanjkanje mu-nicije i topova uravno samotno. Ratno ministarstvo misli moguću, da će se ovog puta moći isto tako provući kao za rata proti Burima. Danasnji je položaj posve drukčiji. Nikada jeste u povijesti nije bio položaj tako zdvojan kao danas. Položaj znači nakon 11 mjeseci ratovanja čisti slom.

Tekst net Sjedinjenih država Njemačkoj.

Washington, 30. lipnja (KB). Reu-terov dopisni uređ javlja: Državni odjel objavlja tekst note, što ga je odaslao 24. lipnja njemačkoj vladi. Nota pozivlje njemačku vladu, da se ne protivli više ispravnom pregovaranju i planju ame-ricanskih zahtjeva radi potopljenog pa-robroda „William Frye-a“. Sjedinjene države ne priznavaju taliste, da ima Njemačka pravca, zapriječiti kionćenare ratnog ma-terijala na taj način, da uništi kionćenare robu i brod.

Produljenje zaključka Beitung.

Beč. Prama u „Wiener Zeitung“ ob- javljenoj ministarskoj naredbi produljuje se rok zaključka bilance svim poduzetima, koja su do dužna učinili od 31. junja 1915. na 31. decembra 1915. Dalje od-

ređuje ministarska naredba, da su slo-bodni predlaganja bilance po oblastima u širem opsegu trgovci i poduzete, koji imaju svoje glavne radionice u ratnom području ili u blizini ovoga ili se njihovo postovanje proteže na ova područja.

Opomene radi dezertiranja u talij. vojsci.

Beč. Iz stana ratnih dopisnika javlja se: Mnogo talijanskih zarobljenika i jezu-ena jednodusno izjavljuju, da talijanski časnici opominu svoje vojvike, neka se ne daju zarobliti, jer će ih Austrijanci mučiti, dapače strijeljati i vješati. To se govori vojnicima, da je umanjnj broj lje-gunaca. Ova je činjenica u očitom protu-sloviu sa tvrdnjama talijanskih novina, prama kojima u talijanskoj vojsci vlada izrazito oduslovljenje. Talijani su se na-ucili od svojeg ruskog saveznika. Vidi se po ovome, da je ruska bolno prodavanja pređa već i u talijansku vojsku. U vojsci, gdje „se umire, ti se ne prodaje“, ne upotrebljavaju se ovakva sredstva, da se uceliti duh vojvke.

Namjesnik Galicije u Lavovu.

Beč. Službeni list za Galiciju proglašuje slijedeći brzobjav iz Lavova: „Vesela sreća upravo sada stigao sam u Lavov. Kod oslobodjenog naroda nasao sam odu-seljeno raspoloženje. Grad je čitav do željezničke stanice. Saljem srdačne poz-dravne svoj gospodi činovnicima pokra-jinskih uređia iz njihovog zavajnog grada. Namjesnik.“

Poziv narodnog ustanka u Ugarskoj.

Budapešta. (U. d. n.) Osobe pođzne narodnom ustanku god. 1896. 1878. od 1890. i 1892. do 1894. koje su u Ugarskoj kod provedenih smotra bile proglašene sposobnima, moraju se prikazati kod svog nadomudniženog zapovjedništva dne 15. julija 1915. Ovo vrijedi i za austrijske državljane, što su rami bili nastanjeni.

Potres u Italiji.

Chiasso. 29. junja 1/2, jutro bili su u Terni-ju u vrijeme od 5 časaka ponovno dva jaka potresa. Pučanstvo je pobješlo na čitum, te je tamo „sproveto noć. Učinak potresa drži se strogo tajnim, tim više, što se tamo nalazi najveća tvornica belika i jedua od najvećih tvornica „v'uzja u Italiji. Kako velik je opseg opustošenja, prouzročeni od zemljih nepogoda u talij-zadnjih sedmicama, dokazuje otređba, pramat kojoj se domogilo za popravke 16 milijuna lira iz državnih sredstava. Ova otređba ne proteže se na najvrijet velika opusto-šenja i poplave na Rivijeri.

Postupak sa austrijskim zarobljenicima u Rusiji.

Stockholm. Švedski general Hjalmar-son, koji se povratio iz Kine, gdje je bor-rovio u svrhu uređenja švedske zandar-mrije, izvješuje u „Aftonbladet-u“ od 26. junja 1915., da je video austro-ugars-ke zarobljenike kada se vozio preko Irkutska kod prevoza. Zarobljenici bili su straženi od vojnika, koji su ih bili snabdjeveni bičevima. Na pitanje, kako se s njima postupa, otkrio je jedan, bez da riječ prozbori, svoju ruku do ramena i pokazao dugu, krvavu mociću, što ju je zadobio bičem. Sa Nijemcima se još gao postupa, te moraju osim toga gladovati.

Njemačka blokaga.

London. „Morningpost“ javlja iz Wa-shingtona: Engleska se mora na to pri-paviti, da će Amerika zahtijevati otkasenje njemačke blokade. Nota, što se ju ima upraviti na Englesku, za sada je odgođena.

Potopljen parobrod.

Liverpool. (Reuter.) Parobrod „Lu-cana“ bio je potopljen od njemačke pot-pornice kod Ballycena na južnoj obali Irlandije. Momčak je spašena.

Huerta i Grossa upšeni.

London. Reuterov dopisni uređ javlja iz El Paso: Na temelju uputa iz Wa-shingtona bili su Huerta i Grossa upšeni. Otkriveni su, da su u Mexiku htjeli po-dići orutu. Obojvojska su usizku jamčev-imo pustena na slobodu.

Čim nastupi tama, mora u gradu vladati najveća tišina.

Vikanje (halabucenje) i pjevanje je zabranjeno.

Poslije 10 sati na večer ne smiješ na ulicu, ako nemaš posebne dozvole.

U Puli nas nema mnogo. Živimo dobro, hrane dobivamo kao uvijek, jedino, nešto skuplje kao i drugdje. Svi dakle, koji ste morali Pulu zapustiti, budite mirni i bez skrbi za nas ovdje. Vama pako šalimo svi, koji smo ovdje ostali, kao i naše more, za kojim vam najviše srce uzdiše, naše srdačne pozdrave iz polk: do skora vidjenja!

Promet sa poštanskim doznačnicama i privatnim paketima je opet dozvoljen, ali se ne smije u odresku poštanske napu-tnice ili popratnice ništa pisati, te se tako popunjene uputnice (popratnice) ne će na pošti primiti, dotično odaslati naprijed. — Preporučena ili ekspresna pisma ne će se odaslati prije nego obična ili taborna pisma. Na listovima ili dopisnicama mora odaslati napisati svoj točni naslov, t. j. ime, prezime i stanovanje, inače ne će list ili dopisnica biti odposlana dalje. — Vojnici smiju predati jednostavna pisma i dopisnice samo kod pomaričke taborске poste.

Iz narodne radničke organizacije. U zadnje vrijeme razširuju se među našim radništvom vijesti, da je „Narodna rad-nička organizacija“ putem političke oblasti razpuštena, a netko opet kaže, da je pro-pala itd. Sa ovime upozoruju se članovi i prijatelji, da to ne odgovara istini.

Narodna radnička organizacija uvijek postoji, kao prava braniteljica i zastupa-teljica našeg radništva. To se je dokazalo u sa time, što je od početka rata, pa sve do evakuacije redovito uredovala, za rad-ništvo se zanimala i svakom bolesnom članu, uzprios tome što je veliki broj članova bio odsutan, podpuno potporu isplatio. Cim je pako proglašena evaku-a-cija grada, „N. R. O.“ našla se uslovana sama svoje uredovanje privremeno obustaviti, a to samo radi poma-njanja osoba, i samo dok se sadašnje prilike ne poboljšaju. Ovoliko isvi na uhar a našem radništvu na znam, preporučujući im, da se takovim lažnim vijestima ne daju zavesti.

Molba uprave. „Hrvatski List“ razpo-slama na ogleđ raznim ličnostima pri-loživo istodobno položnice nakladne tis-koar u svrhu preplata. Koja iznosa mjese-čno 2 K 40 h, a tromjesečno 6 kruna. Tko neželji primati „Hrvatski List“ neka ga jednostavno povratu pod istom pasicom. Onomu naslovniku, koji nebi list povratio, odnosno pripisao do 10. srpnja pred-pulata, biti će list ustavljen. Naglasujemo, da će „Hrvatski List“ izlazi redovito sa samo na dvije stranice, po potrebi i na četiri.

Istodobno umoljavamo, da se „Hrvatski List“ u krugu znanača širi.

Važno za evakuirane. Osobe, koje su iz Pule evakuirane ili njihovi, što su u Puli ili drugdje ostali, mogu dopisivati medu-sobno preko naseg lista. Tko želi znati za koga, neka se javi. Spomenuti nam je, da list šaljemo u sva mjesta, gdje se na-laze naši evakuirani.

Dobrovoljni prinos. Za hrvatske škole u Puli položio je N. N. kod nase uprave 40 kruna kao izgubljenu okladu. Mnžili se!

Važno za Pulu.

Prozore i vrata drži tako za-tvoreno, da ne može noću iz njih prodrijeti nikakav tračak svjetla.

U slučaju, da se pojavi neprija-teljski aeroplan, skloni se u kuću; ne bježi na ulicu i ne gledaj na prozoru, jer bi mogao nastradati.

Ne smiješ nositi na sebi tali-janske znakove kao kakiti, na pr. peterozarnu zvijezdu i slično.

Ne smiješ stanovati, niti noću poći na tavan.

Na lijevoj ruci moraš nositi ve-zanku (vrpču).